

Datum van inontvangstneming : 08/01/2018

Zaak C-672/17

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

28 november 2017

Verwijzende rechter:

Tribunal Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa – CAAD) (Portugal)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

16 november 2017

Verzoekende partij:

Tratave – Tratamento de Águas Residuais do Ave, SA

Verwerende partij:

Autoridade Tributária e Aduaneira

I. Voorwerp van het geding

Het geding betreft de ambtshalve vastgestelde aanslag in de btw, meer moratoire rente, die TRATAVE – Tratamento de Águas Residuais do Ave, SA naar zij stelt ten onrechte heeft betaald omdat de btw betrekking heeft op schuldvorderingen die wegens insolventie oninbaar zijn geworden, en dienovereenkomstig terugbetaling van de btw, meer vergoedende rente. Bovendien betreft het geding de verwerping van het administratief beroep dat TRATAVE heeft ingesteld nadat haar bezwaar was afgewezen.

II. Aangevoerde bepalingen van Unierecht

Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde (hierna: „btw-richtlijn”): artikel 90

III. Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

Código do Imposto sobre o Valor Acrescentado [btw-wetboek], decreto-lei n.º 394-B/84 [wetsbesluit nr. 394-B/84] van 26 december 1984, zoals gewijzigd: artikel 78, lid 11, en artikel 98, lid 2

„Artikel 78

Herziening

[...]

11 – In het in lid 7 en lid 8, onder d), bedoelde geval wordt aan de btw-plichtige afnemer van het goed of ontvanger van de dienst meegedeeld dat de belasting geheel of gedeeltelijk is geannuleerd, met het oog op herziening van de oorspronkelijk toegepaste aftrek.

[...]

Artikel 98

Ambtshalve herziening en termijn voor uitoefening van het recht op aftrek

[...]

2 – Onverminderd bijzondere bepalingen kan het recht op aftrek of teruggave van de te veel betaalde belasting slechts worden uitgeoefend binnen een termijn van vier jaar nadat het recht op aftrek is ontstaan respectievelijk de te veel betaalde belasting is voldaan.”

[...]”

IV. Feiten en procedure

1. Verzoekster is een bedrijf dat actief is in de ontwikkeling en het beheer van openbare gemeentelijke diensten voor afwatering, zuivering en verwijdering van afvalwater in het kader van het Sistema Integrado de Despoluição do Vale do Ave (geïntegreerd afvalwerkingssysteem van Vale do Ave; hierna: „SIDVA”).

2. Verzoekster is btw-plichtig, zonder vrijstellingen, en valt onder het normale stelsel, met de verplichting om maandelijkse btw-aangiften in te dienen.

3. In het kader van haar bedrijfsactiviteit verricht verzoekster diensten ten behoeve van openbare en particuliere instanties.

4. In 2010 heeft verzoekster, na een onderzoek van haar uitstaande schuldvorderingen, vastgesteld dat haar nog een bedrag van 1 192 902,69 EUR – inclusief btw – verschuldigd was door insolvente particuliere instanties.

5. Dat bedrag zag op diensten die verzoekster ten behoeve van deze instanties had verricht en die zij aan deze afnemers had gefactureerd.
6. De facturen waren onbetaald gebleven en verzoekster heeft de door haar voldane btw moeten dragen.
7. In augustus 2010 heeft verzoekster de periodieke btw-aangifte voor juli 2010 ingediend en daarbij de btw waarvan sprake hierboven, geregulariseerd voor een bedrag van 59 017,35 EUR in haar voordeel.
8. Op 21 maart 2014 zijn de Serviços de Inspeção Tributária da Direção de Finanças de Braga [belastingcontroledienst van de belastingdienst Braga] begonnen bij verzoekster een belastingcontrole over belastingjaar 2010 uit te voeren.
9. Op 7 augustus 2014 werd verzoekster in kennis gesteld van het eindcontroleverslag, dat deel uitmaakt van de fiscaal bestuursrechtelijke procedure.
10. Naar aanleiding van de belastingcontrole heeft de Administração Tributária e Aduaneira [belasting- en douanedienst] op 2 september 2014 een naheffingsaanslag in de btw voor het tijdvak juli 2010 vastgesteld voor een bedrag van 59 017,35 EUR.
11. Verzoekster heeft op 28 oktober 2014 het bedrag van de btw-aanslag, meer rente, betaald.
12. Op 27 februari 2015 heeft verzoekster bezwaar gemaakt teneinde deze aanslag nietig te verklaren, maar dit bezwaar is bij beschikking afgewezen.
13. Op 25 juni 2015 heeft verzoekster administratief beroep ingesteld tegen de beschikking waarbij haar bezwaar was afgewezen, maar dit administratief beroep is bij beschikking van 5 augustus 2016 verworpen.
14. In de insolventieprocedures betreffende verzoeksters schuldenaars zijn de uitspraken tot vaststelling van insolventie tussen 2006 en 2009 definitief geworden, ook al waren enkele procedures in 2015 nog aanhangig en werden andere procedures tussen 2007 en 2015 afgesloten.
15. In 2015 heeft verzoekster mededelingen over de regularisatie van de btw verstuurd aan de schuldenaars en hun respectieve curatoren.
16. Op 6 januari 2017 heeft verzoekster bij het scheidsgerecht een verzoek om arbitrage ingediend, hetgeen tot de onderhavige procedure heeft geleid.

V. Standpunt van verweerster

In 2010 heeft verzoekster voor belastingtijdvak juli 2010 de btw voor een bedrag van 59 017,35 EUR in haar voordeel geregulariseerd wegens schuldvorderingen die oninbaar werden beschouwd in het kader van insolventieprocedures.

De belasting- en douanediens is van mening dat de regularisatie ontoelaatbaar is omdat:

- de btw-regularisatie niet is meegedeeld aan de afnemer van de goederen of de dienstontvanger, vertegenwoordigd door hun respectieve curator, overeenkomstig artikel 78, lid 11, van het btw-wetboek, en
- verzoekster niet in het bezit is van een „certificaat van de rechtbank waaruit blijkt dat het insolventievonnissen definitief is geworden, met dien verstande dat uitsluitend uit een dergelijk certificaat kan blijken dat dit vonnis definitief is geworden”, overeenkomstig artikel 78, lid 7, onder b), van het btw-wetboek, en
- verzoekster niet heeft bewezen dat in de insolventieprocedure aangifte van de schuldvorderingen is gedaan en/of de schuldvorderingen zijn erkend.

IV. Standpunt van verzoekster

Verzoekster vraagt om nietigverklaring van de ambtshalve vastgestelde aanslag in de btw van 2 september 2014, betreffende btw-tijdvak juli 2010, voor een bedrag van 59 017,35 EUR, en van de gelijktijdige heffing van moratoire rente voor een bedrag van 9 216,41 EUR, alsmede terugbetaling van het voldane bedrag, meer vergoedende rente. Voorts vordert verzoekster nietigverklaring van de verwerping van het administratief beroep dat zij had ingesteld na afwijzing van haar bezwaar.

Daartoe voert zij de volgende middelen aan:

1. Onjuiste uitlegging van artikel 78, lid 7, onder b), van het btw-wetboek, zoals van toepassing ten tijde van de regularisatie van de btw door verzoekster, welk middel de verwijzende rechter gegrond acht.
2. Schending van het beginsel van materiële getrouwheid en van het beginsel van de inquisitoire procedure in het kader van de controleprocedure, zoals vastgelegd in artikel 6 (beginsel van materiële getrouwheid) van de Regime Complementar do Procedimento de Inspeção Tributária (aanvullende regeling inzake de procedure voor belastingcontroles; RCPIT), artikel 58 van de Lei Geral Tributária (algemene belastingwet; LGT) (beginsel van inquisitoire procedure), artikel 69, onder e), van de Código de Procedimento e de Processo Tributário (wetboek fiscaalprocesrecht; CPPT) (beginsel van inquisitoire procedure) en artikel 104 (bijkomende maatregelen) van de Código do Procedimento Administrativo (wetboek bestuursrechtspleging; CPA), welk middel de

verwijzende rechter niet nuttig acht te onderzoeken, gelet op het feit dat het eerste middel gegrond is.

3. Onjuiste uitlegging van artikel 78, lid 11, van het btw-wetboek, zoals van toepassing ten tijde van de regularisatie van de btw door verzoekster, welk middel de verwijzende rechter ongegrond acht.

4. Schending van het evenredigheidsbeginsel waaraan de belastingautoriteiten zijn gebonden overeenkomstig artikel 266 van de Constituição da República Portuguesa (Portugese grondwet; CRP) en artikel 55 van de Lei Geral Tributária (LGT), welk middel de verwijzende rechter ongegrond acht.

5. Schending van het aan richtlijn 2006/112/EG ten grondslag liggende beginsel van neutraliteit van de btw.

Het verzoek om een prejudiciële beslissing betreft dit laatste middel.

Verzoekster stelt, zakelijk weergegeven, dat het aan richtlijn 2006/112/EG ten grondslag liggende beginsel van neutraliteit vereist dat ondernemingen via de aftrek van de voorbelasting van de belastingdruk worden bevrijd, zonder dat de kosten in hun activiteit worden doorberekend.

VII. Beoordeling

Voor de verwijzende rechter is het antwoord op de in casu gerezen vragen niet duidelijk, aangezien artikel 90 van richtlijn 2006/112/EG bepaalt dat „[i]n geval van annulering, verbreking, ontbinding of gehele of gedeeltelijke niet-betaling, of in geval van prijsvermindering nadat de handeling is verricht, [...] de maatstaf van heffing dienovereenkomstig [wordt] verlaagd onder de voorwaarden die door de lidstaten worden vastgesteld”.

VIII. Prejudiciële vragen

- 1) Verzetten het neutraliteitsbeginsel en artikel 90 van richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 [betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde] zich tegen een nationale wettelijke regeling als die vervat in artikel 78, lid 11, van de Código do Imposto sobre o Valor Acrescentado, wanneer deze regeling aldus wordt uitgelegd dat regularisatie van de belasting in geval van niet-betaling niet mogelijk is voordat de annulering van de belasting aan de btw-plichtige afnemer van het goed of de btw-plichtige dienstontvanger is meegedeeld met het oog op herziening van de oorspronkelijk toegepaste aftrek?
- 2) Indien op deze vraag bevestigend wordt geantwoord, verzetten het neutraliteitsbeginsel en artikel 90 van richtlijn 2006/112 zich dan tegen een nationale wettelijke regeling als die vervat in artikel 78, lid 11, van de

Código do Imposto sobre o Valor Acrescentado, wanneer deze regeling aldus wordt uitgelegd dat regularisatie van de belasting in geval van niet-betaling niet mogelijk is wanneer annulering van de belasting niet binnen de in artikel 98, lid 2, van de Código do Imposto sobre o Valor Acrescentado gestelde termijn voor de btw-afrek is meegedeeld aan de btw-plichtige afnemer van het goed of de btw-plichtige dienstontvanger?